

14/juli/2017

Windpark Kookepan

Beoordeling principeverzoek
door onafhankelijk
deskundig windpanel

A3BEL

HENFLING
ADVIES

Floris van der Veen

Mark Henfling

Marc Heusschen

heusschen copier
wij zijn landschappers

A. Algemeen

Achtergrond

De gemeenten Nederweert, Leudal en Peel en Maas trekken samen op in de bevordering van windenergie. Daartoe zijn door de gemeenteraden uitgangspunten vastgesteld. In september 2016 zijn een aantal initiatieven voor windparken bij de gemeenten ingediend. De gemeenten hebben in samenspraak met de provincie Limburg besloten zich door een tijdelijk adviespanel windprojecten te laten ondersteunen bij de screening en beoordeling van de ingediende plannen. Het adviespanel bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen met de expertises omgevingsparticipatie, landschapsadviseur en financieel specialist. Het adviespanel is mogelijk gemaakt door de Provincie Limburg. De initiatiefplannen, die in september 2016 waren ingediend door de initiatiefnemers, zijn in april 2017 door het windpanel gescreend. Op basis van deze screening hebben sommige initiatiefnemers besloten het initiatief verder uit te werken tot een principeverzoek. Dit document betreft de beoordeling van het ingediende principeverzoek.

Gegevens windpark

	Initiatief (september 2016)	Principeverzoek (juni 2017)
Initiatiefnemer	Coöperatie REScoop Limburg	Coöperatie Leudal Energie, BV De Kookepan i.o.
Locatie	Kookepan, gemeente Leudal	Kookepan, gemeente Leudal
Aantal windmolens	3	In principe 3, minimaal 2
Ashoogte	Circa 120 meter	115 - 135 meter
rotordiameter	120 meter	115 - 141 meter
Vermogen	Max 3,5 MW	Max 4,5 MW
Verwachte jaarlijkse productie	7 GWh	15 - 22 GWh

Kader en methodiek beoordeling

Het principeverzoek dient te voldoen aan de indieningsvereisten. Deze indieningsvereisten zijn door de gemeenten opgesteld, zodat de initiatiefnemers weten hoe het principeverzoek dient te worden ingediend. Het ingediende principeverzoek is in eerste instantie hierop op volledigheid getoetst.

De beoordeling van het ingediende principeverzoek vindt verder plaats aan de hand van de door de gemeenteraden vastgestelde uitgangspunten windenergie, die zijn uitgewerkt in de 'Richtlijnen windenergie gemeenten Peel en Maas, Leudal en Nederweert'. Deze methodiek is gelijk zoals die is gehanteerd bij de screening van april 2017.

Het principeverzoek wordt per uitgangspunt gescoord, waarbij een score van 1 tot 5 wordt gehanteerd. Voor een omschrijving van de methodiek en scores wordt verwezen naar de bijlage "Kaders en methodiek beoordeling Leudal".

Legenda:

1	2	3	4	5
Ondermaats	Onvoldoende	Minimaal	Voldoende	Uitstekend

De score van de beoordeling van het principeverzoek (kolom Beoordeling) wordt geconfronteerd met de score van de screening van het initiatief van 11 april 2017 (kolom Screening). Op die manier wordt direct duidelijk op welke manier het initiatief verder is uitgewerkt.

Voorgeschiedenis

REScoop Limburg heeft in september 2016 een principe verzoek ingediend bij de gemeente Leudal, met het verzoek om planologische medewerking bij de ontwikkeling van windpark Kookepan. Initiatiefnemer is de coöperatie Rescoop, een samenwerking tussen energie coöperaties Zuidenwind, Leudal Energie, Weert Energie en Peel Energie. Het initiatief gaat uit van een volledige coöperatieve aanpak, waarbij het de bedoeling is dat een 100 % coöperatief windpark ontstaat. Een globale planning is opgesteld, er is nog geen communicatieplan opgezet.

Op 08 maart 2017 heeft REScoop haar plannen nader toegelicht. REScoop heeft veel moeite gestoken in een actieve communicatie over het initiatief in de omgeving. Alle grondeigenaren zijn benaderd en met 22 van de 24 grondeigenaren zijn inmiddels overeenkomsten afgesloten. Er hebben bewonersbijeenkomsten plaats gevonden, van waar uit drie subgroepen zijn gevormd. Daarnaast wordt samen opgetrokken met dorpsraden voor collectieve projecten. Op 14 maart 2017 heeft REScoop een stakeholdersanalyse toegestuurd. Veel stakeholders zijn inmiddels benaderd en afspraken gemaakt met omwonenden over de projecten waaraan de opbrengsten ten goede komen.

Principeverzoek

Op 21 juni 2017 heeft RescoopLimburg, namens Leudal Energie een principeverzoek ingediend bij de gemeente. Ten opzichte van het oorspronkelijke initiatief is het plan onveranderd en gaat het plan uit van 3 windmolen. Opvallend is dat het principeverzoek niet in samenwerking met Zuidenwind is ingediend, terwijl het initiatief in maart 2017 wel samen naast Leudal Energie met Zuidenwind is gepresenteerd aan het windpanel. In het principeverzoek wordt conform de indieningsvereisten nader ingegaan op:

- Algemene projectbeschrijving;
- Omgevingsmanagement, inclusief stakeholder- en krachtenveldanalyse;
- Baten voor de omgeving;
- Ruimtelijke uitgangspunten en landschappelijke inpassing.

B. Beoordeling

Beoordeling omgeving

De aanpak van REScoop is vooral gericht op het verkrijgen van vertrouwen in de omgeving. Transparant communiceren en rechtvaardig handelen staan voor REScoop hoog in het vaandel. Bij de screening van het initiatief bleek dat REScoop de plannen voor windpark Kookepan al behoorlijk intensief heeft gecommuniceerd met de omgeving. Een gedegen stakeholdersanalyse was opgesteld. Aanbevolen werd op basis van stakeholdersanalyse een communicatiekalender op te stellen en de procesplanning verder te differentiëren.

Bij het principeverzoek van 21 juni 2017 zijn de hoofdlijnen van het eerder ingediende verzoek gehandhaafd. Voor de uitwerking van het plan is een projectgroep alsmede een begeleidingsgroep in het leven geroepen. De communicatie met de omgeving wordt weer opgepakt. De eerste bijeenkomsten zijn weer ingepland. Zowel voor de korte als de lange termijn zijn diverse acties en trajecten benoemd. Een communicatieplan voor de ontwikkelingsfase zal worden opgesteld.

Aspect	Analyse	Aanbeveling	Beoordeling	Screening
Stakeholdersanalyse	Uitgevoerd	Analyse op basis van issues	4	4
Krachtenveldanalyse	Aanzet is gedaan	Verder uitwerken van geconstateerde krachten en vaststellen hoe krachten beïnvloed kunnen worden met bijbehorende acties	2	2
Procesplanning	Op hoofdlijnen	Meer gedetailleerde planning opstellen op basis van stappenplan	3	3
Communicatieplan	Algemene ideeën	Opstellen op basis van stakeholders- en krachtenveldanalyse	2	1

De initiatiefnemers zetten in op een 100 % coöperatief windpark. De omgeving was in het voortraject al actief betrokken bij het proces. De initiatiefnemers willen de actieve betrokkenheid van de omgeving continueren. Op deze manier willen de initiatiefnemers een blijvend groot draagvlak behouden voor hun plannen. Het aspect omgeving is volgens het gemeentelijke kader voor deze fase redelijk uitgewerkt. Het principeverzoek wordt op het aspect omgeving als kansrijk beoordeeld.

Beoordeling financiële participatie

De informatie over financiële participatie is samengevat onder ad 3) de coöperatieve ontwikkeling: samen met de omgeving vormgeven.

Ten aanzien van de coöperatieve grondaanpak is aangegeven dat binnen het zoekgebied 90% van de grondeigenaren een intentieovereenkomst heeft getekend. Aan de hand van een figuur is heel beknopt toegelicht hoe de verdeling over de grondeigenaren plaatsvindt. Uitgangspunt voor de hoogte van de grondvergoeding is de ECN norm ten behoeve van de SDE regeling, die ieder jaar landelijk wordt vastgesteld. Alle grondeigenaren in het zoekgebied profiteren mee van het windpark, echter de (ordergrootte) verdeling van de opbrengsten over de verschillende eigenaren is niet te herleiden.

Uitgangspunt van financiële participatie is dat windpark de Kookepan volledig coöperatief wordt ontwikkeld (100%). REScoop Limburg is een samenwerking van lokale energievoöperaties, te weten Leudal Energie, Peel Energie, Weert Energie en Zuidenwind. De uitvoering van de projectontwikkeling, de bouw en het beheer van het windpark wordt gedaan door een op te richten rechtspersoon "Kookepan Wind BV" die eigendom zal zijn van Leudal energie.

De totale kosten van het windpark bedragen EUR 12 miljoen. REScoop verwacht EUR 2 miljoen risicodragend kapitaal in te brengen in de project BV via leningen van leden van de coöperatie en 1 miljoen via obligaties. REScoop verwacht 5% rente te verstrekken op de lening van EUR 2 miljoen, hetgeen een totale rente van EUR 100.000 betekent. Daarnaast wordt ook een winst verwacht van EUR 200.000 per jaar. Dit zou in onze interpretatie betekenen dat het jaarlijkse rendement dat met de inbreng van eigen vermogen in de project BV wordt gegenereerd EUR 300.000 is (15%). Dit is aan de hoge kant. Hierin lijkt het rendement op de obligaties overigens dan weer niet meegenomen. REScoop onderbouwt niet de haalbaarheid om het benodigde kapitaal van EUR 3 miljoen via de energie coöperatie Leudal Energie op te halen in de omgeving.

De bijdrage aan de omgeving wordt door REScoop geraamd op EUR 6.000 per woning voor geluidsreductie/isolatie. Daarnaast wordt EUR 25.000 per jaar in een leefbaarheidsfonds geïnvesteerd, waarvan de helft financiële middelen en de andere helft in werkzaamheden/projectbegeleiding door inzet van mensen. Dit is substantieel hoger dan de NWEA gedragscode draagvlak en participatie wind. De insteek is om een commissie samen te stellen die de gelden in het leefbaarheidsfonds gaat beheren. In de commissie nemen vertegenwoordigers van onder meer omwonenden plaats.

Aspect	Analyse	Aanbeveling	Beoordeling	Screening
Profijtplan	Op hoofdlijnen aanwezig, deels gedetailleerd. Meer dan NWEA norm	Nader concretiseren tijdens projectontwikkeling	3	3
Gelden voor de omgeving worden lokaal ingezet	Voldoende opgenomen over zowel omvang gelden als uitgangspunten verdeling van gelden.	Nader uitwerken in projectontwikkeling	4	3
% coöperatieve ontwikkeling	Voornemen benoemd	Nader concretiseren	3	3

Duidelijk is dat de initiatiefnemers qua verdelen van baten voornemens zijn (veel) verder te gaan dan de NWEA gedragscode draagvlak en participatie wind. REScoop is voornemens het project volledig coöperatief te ontwikkelen. De informatie over financiële participatie is op dit moment nog erg op hoofdlijnen weergegeven. Verder is nu nog erg onzeker wat de baten zijn die voortvloeien aan de omgeving, maar dit is deels gerelateerd aan de fase waarin het project zich bevindt. Het aspect financiële participatie is volgens het gemeentelijke kader voor deze fase minimaal tot voldoende uitgewerkt. We bevelen aan tijdens de projectontwikkeling financiële participatie nader te concretiseren.

Beoordeling landschap

REScoop Limburg heeft voor het indienen van het principeverzoek zorg gedragen voor een verdere onderbouwing van het windpark Kookepan. De aanvullende informatie m.b.t de gebiedsbenadering, waarin expliciet wordt ingegaan op het Landschapskader Noord- en Midden Limburg is helaas niet ontvangen voordat de eerste screening opgesteld is.

Aspect	Analyse	Aanbeveling	Beoordeling	Screening
POL	Initiatief is gelegen binnen voorkeursgebied windturbines.		5	5
Ontwerpprincipe 1. Plaatsing windturbines alleen in de grootschalige, open jonge ontginningen.	Initiatief is gelegen binnen de jonge ontginningen.		5	5
Ontwerpprincipe 2. Alleen lijnopstellingen met heldere ritmiek, minimaal 3 en maximaal 7 turbines.	Het initiatief bestaat uit drie turbines op lijn met een gelijke afstand tussen de turbines		5	5
Ontwerpprincipe 3. Gepaste afstand aanhouden tussen opstellingen onderling, ca. 3 tot 4 kilometer i.v.m. interferentie.		Regionale afstemming		
Ontwerpprincipe 4. De turbineopstelling is landschapsversterkend.	De opstelling komt voort uit het beginsel: turbines niet in of nabij bossen (EHS) te plaatsen. De opstelling voegt zich naar de ruimte vanuit een fraai belevingsperspectief van de passant. De verdraaiing t.o.v. het kanaal is vanuit het ecologisch belang te begrijpen, maar vanuit de landschappelijk structuur niet logisch.	De aangedragen alternatieven zijn volgens de initiatiefnemer niet haalbaar. De voorkeur heeft de oorspronkelijke opstelling. Deze heeft echter geen landschappelijke verankering. Een betere score op dit aspect is alleen mogelijk door een opstelling die beantwoordt aan de landschappelijke structuur.	1	1
Ontwerpprincipe 5. Niet kruisen van landschappelijke structuren.	De opstelling kruist het bosmozaïek de kavelgrenzen en de bomenrij van de Broekweg. Er is aangegeven dat in dit landschap dit soort doorsnijdingen niet voorkomen kunnen worden.	Een verbetering van de score is mogelijk door een andere positionering die beter aansluit bij de landschappelijke structuur.	3	3

Beoordeling

REScoop Limburg baseert het landschappelijk verhaal grotendeels op het respecteren van bestaande natuurwaarden in de omgeving van het plangebied. De initiatiefnemer maakt er concreet werk van om een bijdrage te leveren aan de groene dooradering van het gebied in het kader van een natuur inclusieve gebiedsontwikkeling. Inmiddels zijn hiervoor de Studiegroep Leudal en IKL benaderd. Ook de gemeente is gevraagd ambtelijk te participeren in dit traject. Vanuit deze invalshoek zal het initiatief zeker meerwaarde leveren voor de locatie en de omgeving. Bezien vanuit het landschap staat hier tegenover dat structuur van het bosmozaïek doorsneden wordt door de lijnopstelling. Hiermee wordt het belang van het landschap onvoldoende bediend.

De aanbevolen alternatieven zijn onderzocht. Alleen optie C tussen Spanjaarsbaan en Kanaaldijk biedt enige ruimte. Het onderzoek toont aan dat de voorkeurslocatie gezien vanuit verschillende belemmeringen en randvoorwaarden de meest haalbare variant is. Conclusie blijft dat de opstelling niet landschappelijk versterkend werkt. Het principeverzoek wordt op het aspect landschap als niet kansrijk beoordeeld.

Advies tot verbetering

Blijft REScoop Limburg vasthouden aan deze locatie dan scoort het plan alleen beter als de opstelling een sterkere verankering krijgt met de overheersende richting van het kanaal. Vervolgens zit de uitdaging in het ontwikkelen van een versterkende groenstructuur tussen beide delen van het bosmozaïek, waarin tegelijkertijd de windturbines zijn opgenomen.

Rondom het bosmozaïek ligt de open ruimte van de jonge ontginningen. Het kanaal vormt de grens tussen twee overheersende verkavelingsrichtingen. Nu is het kanaal als richting gekozen die min of meer bepalend is geweest voor de opstelling. Ondanks dat de eerder aangedragen alternatieven zijn afgefallen lijken er toch nog mogelijkheden te zijn voor een goede plaatsing binnen de structuur van deze grotere ruimtelijke eenheden. Het doel van deze zoektocht is te voorkomen dat het bosmozaïek doorsneden wordt.